

Allvarlig kritik mot Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun för felaktig handläggning av ärenden om flyttning av två bilar

Beslutet i korthet: I två tidigare ärenden har JO riktat kritik mot Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun för felaktig handläggning av ärenden om flyttning av bilar. Stadsbyggnadsnämnden får nu allvarlig kritik. Nämnden har vid handläggningen av två ärenden om flyttning av bilar inte delgett bilägaren underrättelser om besluten om flyttningen. Dessutom har nämnden beslutat om omedelbar verkställighet av flyttningsbesluten utan att det fanns skäl för det.

Anmälan

I en anmälan till JO förde AA fram klagomål mot Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun med anledning av handläggningen av två ärenden om flyttning av bilar. Klagomålen avsåg bl.a. att stadsbyggnadsnämnden enligt AA felaktigt hade beslutat att flytta och skrota hans två personbilar utan att han dessförinnan hade uppmanats att avlägsna dem. Han hade inte heller i efterhand underrättats om nämndens beslut att flytta och skrota bilarna.

Utredning

JO begärde in handlingarna i de ärenden som avsåg AA:s två personbilar (dnr 2016-059 och 2016-060).

Av handlingarna framgick att stadsbyggnadsnämnden den 11 mars 2016 fattade två beslut om flyttning av AA:s personbilar – vilka bedömdes utgöra s.k. fordonsvrak – och att besluten skulle verkställas omedelbart. Det framgick inte om AA dessförinnan uppmanades att flytta bilarna eller om han underrättades om besluten. Det framgick inte heller när besluten om flyttning av bilarna verkställdes. Bilarna skrotades den 17 mars 2016.

JO begärde in muntliga upplysningar från trafikhandläggaren BB vid stadsbyggnadsförvaltningen.

JO uppmanade stadsbyggnadsnämnden att yttra sig över handläggningen av ärendena. Av yttrandet skulle särskilt framgå hur handläggningen förhöll sig till bestämmelserna om underrättelse till ägaren i lagen (1982:129) om flyttning av

fordon i vissa fall, LFF, och förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall, FFF.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade att lämna följande remissvar:

Sammanfattning

Kommunen har utrett den handläggning som skett i ärendet. Kommunens handläggare har uppmärksammat att bilarna stått olovligen parkerade på kommunens mark och utfärdat parkeringsanmärkningar på båda bilarna. Parkeringsavgifterna har inte betalats och bilarna har olovligen stått parkerade på kommunens mark i drygt tre veckor. Bilarna har varit vandaliserade och i okörbart skick, varför kommunen har bedömt att de var fordonsvrak. Kommunen har beslutat att skrota dem omedelbart utan att först meddela ägaren. De brister som framkommit i handläggningen består i att ägaren först borde ha anmodats att flytta bilarna själv och skriftligen underrättats om kommunens beslut. Att så inte har skett beror på att kommunens handläggningsrutiner för fordonsflytt har varit otydliga.

Kommunen har under våren 2015 köpt ett dataprogram för hantering av fordonsflyttsärenden för att säkerställa en korrekt och lagenlig handläggning. Kommunen anser att handläggningen i ärendet trots detta har brustit och kommer att se över rutinerna kring hur dokumentation i programmet sker för att liknande misstag ska undvikas i framtiden.

Förvaltningens synpunkter

Handläggaren har gjort en vederbörlig utredning av fordonen och då kommit fram till att fordonen är fordonsvrak med hänsyn till ett obrukbart skick, ett obefintligt värde och att de måste anses övergivna pga den tid de stått på samma plats. I de upprättade protokollen framgår besluten att fordonen ska flyttas pga att de är fordonsvrak.

Det framgår inte att det funnits behov av att verkställa flyttningen omedelbart, enligt 4 § första stycket FFF. I stället skulle skriftliga anmaningar ha fästs på de båda fordonen om att flytta dem senast en viss dag, enligt andra stycket samma paragraf, samt kopior av meddelandena skickats till ägaren. Ägaren skulle dessutom ha underrättats om besluten i enlighet med 5 § FFF.

Kommunen har under våren 2015 köpt ett dataprogram för hantering av fordonsflyttsärenden för att säkerställa en korrekt och lagenlig handläggning. Trots att det nya programmet används i handläggningen, har handläggningen i ärendet brustit. Med anledning av det inträffade kommer kommunen att se över rutinerna kring hur dokumentation i programmet sker för att liknande misstag ska undvikas i framtiden.

AA kommenterade remissvaret och begärde skadestånd av Haninge kommun.

Rättslig reglering

Flyttning av fordon får ske under de förutsättningar som anges i LFF och FFF. Ett fordon får flyttas bl.a. om det är ett fordonsvrak (2 § 7 FFF), vilket betyder att fordonet med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses vara övergivet och att det uppenbarligen har ringa eller inget värde (1 § första stycket 3 LFF).

Beslut om att flytta ett fordonsvrak får meddelas och verkställas av kommunen (18 § 1 FFF). Ett sådant beslut ska föregås av en utredning. Vid utredningen ska protokoll föras. Beslutet ska antecknas på protokollet. (3 § FFF).

När ett beslut om flyttning av ett registrerat fordon har meddelats, ska den myndighet som har meddelat beslutet underrätta ägaren så snart det kan ske (5 § första stycket första meningen LFF). Underrättelsen ska delges (11 § FFF).

Ett beslut om flyttning ska verkställas omedelbart, om det behövs med hänsyn till ändamålet med flyttningen. I andra fall ska ett skriftligt meddelande fästas på fordonet med en uppmaning till ägaren att senast en viss angiven dag flytta fordonet. Det ska framgå av meddelandet att fordonet kommer att flyttas om uppmaningen inte följs. Är ägaren känd, ska en kopia av meddelandet skickas till denne så snart det kan ske (4 § första och andra styckena FFF).

Ett fordonsvrak som har flyttats tillfaller omedelbart kommunen eller staten (6 § andra stycket LFF). Flyttade fordonsvrak ska skrotas eller undanskaffas på något annat sätt, så snart det lämpligen kan ske (3 § andra stycket första meningen LFF).

Beslut enligt LFF och FFF får inte överklagas (10 § LFF).

Bedömning

JO:s granskning är av rättslig art och avser främst tillämpningen av gällande förfaranderegler. JO uttalar sig i princip inte om myndigheternas bedömningar och ställningstaganden i olika sakfrågor. JO:s granskning i detta ärende har därför inte primärt avsett frågan om AA:s bilar utgjorde s.k. fordonsvrak i rättslig mening och om de därmed skulle flyttas och skrotas eller inte.

Jag har i två tidigare beslut riktat kritik mot stadsbyggnadsnämnden för handläggningen av ärenden om flyttning av bilar.

I ett beslut den 4 december 2013 i JO:s ärende med dnr 5950-2012 ansåg jag att dokumentationen var så bristfällig att det inte gick att följa handläggningen eller att fastställa när besluten att flytta bilarna hade fattats. Även i övrigt var det närmare innehållet i besluten oklart. Besluten hade inte heller delgetts bilägaren.

I ett beslut den 14 december 2016 i JO:s ärende med dnr 7471-2015 ansåg jag att det ännu en gång brast i dokumentationen genom att beslutet att omedelbart verkställa en flyttning av en bil inte hade antecknats i protokollet. I stället hade en uppmaning till ägaren om att bilen skulle flyttas efter fyra dagar om inte ägaren hade avlägsnat den dessförinnan fästs på bilen. Det var därför svårt att förstå innebörden av stadsbyggnadsnämndens beslut. Inte heller hade nämnden underrättat ägaren om beslutet, vilket stred mot bestämmelserna i 5 § LFF och 11 § FFF.

Jag uttalade i det senare beslutet att jag såg allvarligt på att stadsbyggnadsnämnden – trots de synpunkter som jag hade fört fram i beslutet den 4 december 2013 – ännu inte hade kommit till rätta med de problem som orsakade brister i dokumentationen av beslut om flyttning av fordon och som medförde att bilägaren i ärendet inte hade underrättats om beslutet.

Inte heller i det nu aktuella fallet har stadsbyggnadsnämnden handlagt sina ärenden om flyttning av AA:s personbilar i enlighet med den rättsliga regleringen. Nämnden skulle enligt 5 § LFF ha underrättat AA om besluten att flytta bilarna så snart det kunde ske och delgett honom underrättelserna. Det gjorde nämnden inte, vilket var fel. Vidare framgår av nämndens svar till JO att det inte fanns behov av att omedelbart verkställa besluten att flytta bilarna. Det var alltså fel att besluta om omedelbar verkställighet. I stället borde nämnden ha fäst skriftliga meddelanden på bilarna med en uppmaning till AA att flytta bilarna och information om att bilarna skulle komma att flyttas om han inte följde uppmaningen. Dessutom borde nämnden ha skickat kopior av meddelandena till AA (4 § första och andra styckena FFF).

Reglerna om flyttning av bilar är krångliga, och det krävs en hel del eftertanke av den som ska tillämpa dem. Reglerna har emellertid inte tillkommit av en slump. De finns för att den enskilde bilägaren ska ha en chans att bevaka sin rätt. Jag är förvånad över att stadsbyggnadsnämnden trots upprepad kritik från min sida fortfarande inte förmår att sköta ärendena på ett korrekt sätt. De brister som förekommit i handläggningen av AA:s ärenden är oacceptabla och vittnar om en grundläggande okunskap om regelverket. Nämnden förtjänar denna gång allvarlig kritik.

Vad AA i övrigt har fört fram ger inte anledning till någon ytterligare åtgärd eller något uttalande från min sida.

Det bör avslutningsvis framhållas att JO inte är behörig att pröva skadeståndsanspråk.

Ärendet avslutas.